

PAMINKLINIS AKMUO

Paminklinis akmuo miestelio centre pastatytas minint Balninkų 650 metų sukaktį. Paminkle išryškėja Balninkų miesto herbas ir skaičiai 1338 – 1988.

B a l n i n k a i rašytiniuose istorijos šaltiniuose pirmą kartą paminėti 1338 m. lapkričio 1 d. Gedimino prekybos sutartyje su Livonijos ordino magistru. Sutartyje numatytas gana platus taikios teritorijos ruožas, kuriame visiems pirkliams garantuota judėjimo laisvė ir saugumas. O apylinkėse rasti akmeniniai kirvukai ir kiti akmens amžiaus buitiniai įrankiai liudija, kad čia jau labai seniai gyventa žmonių.

Kryžiuočiams puldinėjant Lietuvą, iš Livonijos kronikų ir kitų istorijos šaltinių žinoma, kad Balninkai užpulti ir niokoti Livonijos ordino mažiausiai du kartus: 1373 ir 1375 metais.

XV a. pabaigoje ir XVI a. pradžioje Balninkai – vienas didesnių ir svarbesnių miestų ir kaimų, kurie išauga prie Lietuvos didžiojo kunigaikščio dvarų.

XVI a. viduryje Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius Žygimantas Augustas suteikia Balninkams Magdeburgo savivaldos teises bei herbą su piešiniu – balta šešiakampė žvaigždė raudoname fone.

1794 m., Targovicos konfederacijai spaudžiant, panaikinus Ketverių metų seimo nutarimus, Balninkai netenka Magdeburgo teisių.

2006 m. gruodžio 7 d. dekretu Nr. 1K-816 Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus patvirtina dabartinį herbą: sidabrinė aštuoniakampė žvaigždė raudoname fone (*Herbo etalono autorius dailininkas Stasys Aukštuolis*).

MEMORIAL STONE

The memorial stone in the centre of the town was erected to commemorate the 650th anniversary of Balninkai. The monument features the coat of arms of Balninkai and the numbers 1338 - 1988.

B a l n i n k a i first mentioned in written historical sources on 1 November 1338 in Gediminas' trade agreement with the Master of the Livonian Order. The treaty provided a relatively wide section of peaceful territory in which all merchants were guaranteed freedom of movement and security. Stone axes and other Stone Age household tools found in the surrounding area indicate that the area has been inhabited for a very long time.

When the Crusaders were attacking Lithuania, it is known from Livonian chronicles and other historical sources that Balninkai was attacked and destroyed by the Livonian Order at least twice: in 1373 and 1375. In the late 15th and early 16th centuries, Balninkai was one of the larger and more important towns and villages that grew up near the Grand Duke of Lithuania's estates.

In the middle of the 16th century, the Grand Duke of Lithuania and the King of Poland, Sigismund Augustus, granted Balninkai the rights of Magdeburg and a coat of arms with a white hexagonal star on a red background.

In 1794, under pressure from the Confederation of Targovica, Balninkai lost its Magdeburg rights. By Decree No.

1K-816 of 7 December 2006, the President of the Republic of Lithuania, Valdas Adamkus, approved the current coat of arms: a silver eight-pointed star on a red background (the coat of arms was designed by the painter Stasys Aukštuolis).